

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

H.P.

tegen

Het Laatste Nieuws en Selis

Met een mail van 4 februari 2020 dient mevrouw H.P. een klacht in tegen Het Laatste Nieuws en journalist Dirk Selis. Aanleiding is een artikel van 4 februari 2020 onder de titel *Na twee maanden gevonden in sociale woning. E. (volledige voornaam) sterft eenzame dood in enige Vlaamse stad met schepen van eenzaamheid*. Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van Het Laatste Nieuws antwoordt met een brief van 17 februari 2020.

Op vraag van H.P. en met het akkoord van Het Laatste Nieuws heeft de Raad voor de Journalistiek een beslissing genomen op basis van de schriftelijke stukken, zonder een hoorzitting te houden.

DE FEITEN

Het artikel gaat over een man van 63 die pas twee maanden na zijn overlijden gevonden werd in zijn sociale woning in Sint-Truiden, nadat een buurman de politie gealarmeerd had vanwege een vreemde geur. De schoonbroer van de buurman zegt in het artikel dat de man aan keelkanker leed, haast nooit buiten kwam en een dochter had die hij nauwelijks zag.

De journalist noemt het cynisch dat dit net in een sociale woning in Sint-Truiden voorvalt, omdat Sint-Truiden de eerste stad is met een schepen van Eenzaamheid. De bevoegde schepen noemt eenzaamheid mogelijk het meest verdoken maatschappelijk probleem en zegt dat de stad al een aantal acties heeft ondernomen. Twee leden van de oppositie zeggen dat concrete realisaties op het terrein tot nu toe uitgebleven zijn.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAAGSTER is de dochter van de overleden man. Ze zegt dat het artikel de privacy van haar en haar familie schendt.

Vooreerst publiceert de krant de naam en voornaam van haar vader, samen met de straatnaam en een foto van de plaats van het gebeuren.

Verder neemt de journalist verhalen over van mensen die niets met de zaak te maken hebben, maar wel hun versie vertellen. De burens gaven verkeerde informatie over de persoonlijke situatie en de ziekte van het slachtoffer, die al jaren overwonnen was. De kleinkinderen van haar vader zijn er helemaal van onder de voet, zegt klagster.

Ten slotte vindt klagster het ongehoord dat de journalist haar erbij betreft. Het gaat om een schrijvende situatie die ze zelf probeert een plaats te geven, terwijl de journalist die zomaar neerschrijft in de krant. Zij wordt nu afgeschilderd als een verschrikkelijke dochter, terwijl niemand de situatie kent.

HET LAATSTE NIEUWS zegt dat er geen sprake is van een schending van de privacy en dat de vermelding van de naam een teken van respect is voor de overleden man.

Het overlijden van de man is een gebeurtenis met maatschappelijk belang en eenzaamheid is een maatschappelijke probleem, wat ook in het artikel staat. Daarom mogen én moeten verhalen over mensen die eenzaam sterven en pas veel later gevonden worden onder de aandacht worden gebracht en aan de kaak worden gesteld.

De journalist heeft de informatie onderzocht en gecheckt bij burens van het slachtoffer en via sociale media en heeft de verklaringen van buurtbewoners getrouw weergegeven. Pas twee dagen nadat hij de feiten had vernomen is zijn artikel verschenen, wat bewijst dat hij niet onbesuisd te werk is gegaan.

De journalist heeft alles gedaan om de dochter van het slachtoffer te vinden voor een reactie, maar noch de burens, noch een zoektocht op sociale media, noch de begrafenisondernemer konden hem verder helpen. Haar naam staat ook niet op het overlijdensbericht.

Het adres en de foto van de woningblokken zijn geen schending van de privacy. Gezien het maatschappelijk belang van de gebeurtenissen is de publicatie van herkenbare beelden verantwoord en was het toegestaan om de foto te publiceren. Bovendien gaat het om een algemeen beeld van drie sociale woningblokken en niet om een specifieke foto van dé woning van het slachtoffer, zoals klaagster beweert. Het exacte adres blijft onbekend en de lezer weet niet in welk blok de man heeft geleefd. Anderzijds creëert de foto betrokkenheid, wat gezien het maatschappelijk belang verantwoord en niet excessief is. Het beeld van de woningblokken schendt ook de privacy van klaagster niet, want zij woont er niet.

Evenmin schenden de gegevens over de persoonlijke situatie en de ziekte van de overleden man de privacy. De benoeming van de ziekte, keelkanker, is een citaat van de buurman en staat tussen aanhalingstekens. De journalist zegt het niet zelf en kan dan ook niet beticht worden van schending van de privacy. Dat de man genezen was, zoals klaagster zegt, konden de burens niet weten, omdat hij afgezonderd leefde en ze het niet konden vragen aan de dochter, die nauwelijks langs kwam. Vandaar dat ze overtuigd waren dat hij nog aan keelkanker leed en het zo vertelden aan de journalist.

De vermelding van de naam en voornaam van de man is relevant en verantwoord vanwege het maatschappelijk belang van de berichtgeving. Een man die eenzaam overlijdt en pas na twee maanden wordt gevonden, verdient de waardigheid om een identiteit te krijgen en niet nog eens vergeten te worden. Dat is een vorm van respect en een laatste eerbewijs. Het getuigt van de maatschappelijke plicht van de journalist tegenover de kille samenleving. Door de man een naam te geven, herleidt de journalist het verhaal niet tot een futiel fait divers.

De privacy van klaagster is niet geschonden omdat de berichtgeving niet over haar privéleven gaat, maar over het overlijden van haar vader. Mensen uit de directe omgeving kunnen haar in het artikel herkennen door de vermelding van de naam van haar vader, maar in ruimere kring en voor de doorsnee lezer van de krant is zij niet herkenbaar. Klaagster kan het artikel als pijnlijk ervaren, maar de journalist uit geen beschuldigingen die de eer en goede naam betreffen. Hij citeert enkel een buurman die zegt: "Hij had wel een dochter, maar die zag hij nauwelijks", zonder toevoeging van eigen conclusies of interpretaties.

Na publicatie heeft de nicht van klaagster aan de redactie gemeld dat klaagster niet wou dat de naam van haar vader in de krant stond. De redactie heeft de naam vervangen door initialen, wat niet betekent dat er een fout is gemaakt. De redactie staat nog steeds achter de oorspronkelijke publicatie en wilde enkel tegemoet komen aan de wensen van klaagster.

BESLISSING

De richtlijn bij artikel 23 van de Code over identificatie van slachtoffers vraagt bijzondere terughoudendheid bij de bekendmaking van gegevens of beelden die identificatie van slachtoffers mogelijk maken en zegt dat de journalist de bekendmaking ervan dient af te wegen tegen het maatschappelijk belang van de informatie.

Het thema van het artikel is zonder meer van maatschappelijk belang, maar de vermelding van de naam en de voornaam van het slachtoffer voegt daaraan niets toe. Ook gegevens over ziekte en gezondheid, zoals de verwijzing naar keelkanker, behoren tot het privéleven. Of die gegevens worden vermeld in een citaat van een derde en niet door de journalist zelf, doet daaraan niets af. Daarom is de klacht gegrond wat de vermelding van de naam en voornaam en de ziekte van het slachtoffer betreft.

De foto van de woonblokken en de straatnaam op zich maken identificatie van het slachtoffer niet mogelijk, aangezien het gaat om algemene gegevens en niet om een specifiek adres. Bovendien is het feit dat het gaat om sociale woningen een relevant gegeven in het artikel en is de publicatie van een algemene foto van de woningen binnen die context verantwoord. Daarom is de klacht op deze punten ongegrond.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond wat de vermelding van de naam en de ziekte van het slachtoffer betreft en ongegrond wat de foto van de woonblokken en de vermelding van de straatnaam betreft.

Brussel, 28 mei 2020